

Leselkedő magány 1.

Dsida Jenő

Lektorált változat

Lektor: Kutasi Horváth Katalin

A pályázatra 37 írás érkezett be.

A zsűri döntése alapján

I. helyezett lett:

Horváth-Tóth Éva: Az az este

II. helyezett lett:

Holécziné Tóth Zsuzsa: Nocturno* (Éjjeli zene)

III. helyezett lett:

**Homovics Panna: Amikor egy ajtó bezárul
című írása.**

KORCSOPORTOS KÜLÖNDÍJ:

Murvai Vince Botond: 16 évesen a magányról

Gratulálunk!

Czégény Nagy Erzsébet: Mi végre szerettem...

Mi végre szerettem
s adtam önzetlenül
hosszú éveken át?
Hiába nyíltak rózsafák,
ősszel mind elhullatták
naptól csókolt virágaikat.
Ültettem újat,
újra meg újra.
Árván maradt ujjaim mind
begyógyultak a sok tövistől,
s vért hullajtott
napjaim sebén át
leselkedett
rám
a magány.
Fagyott fagyöngy vagyok
csonttá dermedt faágon.
Vajon megtalálom,
ki karjaival áttemel
a szivárványon?

Kutasi Horváth Katalin: Turbéklyó

Egy pár napja - ha kiment az erkélyre - mindig felröppent az a nyavalyás a földről. Kölcsönösen meglepődtek, megijedtek egymástól. Érezte, hogy valami titkot rejt ez a röppenés, de hogy pontosan mit, azt - bár sejtette - napokig nem fedezte fel. Volt ott az egyik szék alatt egy elgyötört bakancs. Csak nem abba tette ez a jómadár a tojásait? Mert mi másra is gondolhatott volna az asszony? De a bakancsot hiába nézegette, abban nem volt más, csak az erdei élmények varázslatos emléke. Bár azt sem ő élte át, hanem a lánya, de valahogy ő is érezte, hogy sok szé-

LESELKEDŐ MAGÁNY 1.

pet tudhat maga mögött ez a lábbeli, s a végtelen szabadságot is megtapasztalhatta viselőjével együtt. No de mivel más ötlete nem volt, így aztán egy kicsit megvonta a vállát, majd önfeledten gyönyörködött muskátlijainak szép erős, piros virágjaiban. Pár kedves szót is motyogott hozzájuk, hisz kedvére valók voltak, egy kis örömet hoztak neki, és mivel sokat volt egyedül, így oldotta fel egy kicsit nyugodt, csendes kis magányát.

Már számított is rá, mikor kilépett, mégis egy kicsit megrezzent a válla néha a szárnyzuhogástól, a hirtelen felreppenéstől. Bár továbbra is a kiszolgált bakancsra gyanakodott, hisz onnan látta felrepülni a madarat, de vagy harminc centivel arrébb, jóval beljebb vette észre a lány a két kis galambtojást, a másik szék alatt, ahova ő maga már nem is láthatott be, hisz nem tudott annyira le- és behajolni, hogy kiszúrja őket. A tojások az erkély puha szőnyegén heverték, s körülöttük néhány vékonyka gallyacska volt csak, amolyan kis hányaveti fészket imitáló. Inkább csak illúzió volt, mint valóságos fészkalj, mit felfedeztek.

Első gondolata persze az volt az asszonynak, hogy megszabadul tőlük. Nem kell, hogy a galambok odapiszkítsanak neki. Se a szülei, se a fiókák majd... A fertőzés is eszébe jutott, amit hordozhatnak. Nem kell, hogy odaszokjanak! Neki aztán ne bújjanak szerelmesen, ne turbékoljanak, főleg ne repkedjenek, s ne rondítsák össze se a szőnyeget, se az erkély peremét, se fent a hullámpalát, amin olykor szívesen landoltak. És mi lesz, ha a fiókák elkezdenek szálldosni? Inkább még most megtanítja őket repülni... De egyelőre megkegyelmezett nekik. Maga sem értette, milyen szimpátia vezérli őt a tojások láttán, hisz korábban - ha galambok jelentek meg ott - tapssal próbálta őket elzavarni, s néha a botjával is koppintott, hogy elijedjenek. De valahogy nemigen voltak azok féltősek, egyszerűen jól érezték magukat a szép virágok közt.

Aztán egyre kevésbé repült fel a tojásokról a leányzó, aki melleleg egyre szimpatikusabb volt a számára, pedig igazán nem szerette a fajtaját... De ahelyett, hogy kihajította volna a tojásait, hagyta, hogy a galamb elfoglalja ösztöneitől vezérelt helyét újra és újra azokon, s mikor egy kicsit távol volt, ki-kitakarította a fészek környékét, mert azért a piszkával nem bírt megbarátkozni, s úgy rendezte a székeket, hogy

jobban szemmel tarthassa a madarat, de azért az továbbra is védve érezhesse magát.

Jóra fordult az idő, így egyre több időt töltött az erkélyen. Megszokták egymást a galambbal. Egymás mellett ücsörögtek békésen, egymástól háborítatlanul. Tinka néni a fájós csontjait melengette a napon, a ruháján át is jólesett neki, ahogy átsütötte fájós porcikáit az áldásos napsugár, a galamb meg a tojásait tartotta melegen, és esze ágában sem volt már arrébb reppenni egy centit sem, ha az asszony vagy a lánya váratlanul megjelent. A madár párját nem látták, nem is értették, mit ehet a galambmama, kit egyre kisebbnek, elgyötörtebbnek látott, s ki már épp csak a szemeit rebbentette, mikor valamelyikük kinézett az erkélyre, s az asszony már nem is annyira a virágok gondozása és a gyógyító napfürdő kedvéért ment, hanem hogy megnézzze, mi újság a fészekben, ahová talán sötétedés után látogatott el a hím, mert sosem látta, mikor járt ott. Pedig úgy tudta, felváltva ülnek a szülők a tojásokon, de ő valahogy mindig csak a nőtényt látta, igaz, már nem volt jó a szeme.

Szóval éjjel jöhetett, mikor Tinka néni csak elmélyülten, csendben ült az ágyán, mert valahogy nem esett jól neki a fekvés, hisz itt fájt, ott fájt, nem tudott jól elhelyezkedni, s valahogy nem jött álom a szemére. Ő is gubbasztott, mint odakint a galambocskája. Ilyenkor farkasszemet nézett a magánnyal. Jól ismerte, nem félt tőle, visszajáró vendég volt már vagy három éve, pedig a másik szobában ott aludt a lánya, ki ugyan odafigyelt rá, de sokszor órákra befeledkezett a munkájába vagy az írásba, élte a maga életét, s ha otthon is volt, mégsem volt igazán mellette, mert messze volt lélekben, a saját kis teremtett képzeletvilágában, ahová tulajdonképpen ő is a magány elől menekült... Volt ugyan egy társa, aki szintén magányosan élt, s bár fel-feloldották együttléteikkel magányaikat, nagyrészt mégis egyedül voltak, hisz az a pár óra, egy-egy nap, pár telefon nem tolthette ki teljesen az ürességet. Kívülről túl egyszerűnek kínálkozik persze a megoldás, és mégis túl bonyolult a meg- és főleg a föloldás, megvalósítás.

Lánya szomszédos kis birodalmába az asszony csak nagy ritkán nézett be, nem akarta őt gondolataiban, tevékenységében megzavarni, inkább

LESELKEDŐ MAGÁNY 1.

próbálta emlékeivel, meg aztán rádiózással, televíziózással és olvasással megtölteni az űrt, ami férje halálával tátongott körülötte. Néha fél nap is eltelt, hogy nem szóltak a lánnyal egymáshoz, nem is látták egymást, hiába éltek egy fedél alatt... Pedig igazán jól megvoltak, csak mindkettőn begubóztak a saját kis magányukba, ami ellen nem lázadoztak, tulajdonképpen megszokták, s próbálták - több-kevesebb sikerrel - kitölteni.

A magányt a magára maradt feleség főleg éjszaka látta kirajzolódni a sötétségből, s néha azt képzelte, a férje áll ott a szobában, nem messze az ágyától, mintha az erkélyről jönne épp befelé, az vár rá, s figyelő őt gyengéden, de nem szól, sosem szól, csak néz, egyre csak néz. Hat évtized igen nagy idő ám! Ennyit éltek együtt jóban-rosszban, még gyerekfejjel ismerték meg egymást. Így aztán Tinka néni úgy érezte, belőle magából távozott egyik része, mikor társát elveszítette. Volt egy fia is, akinek meglett volna a saját családja, ha éppen nem mentek volna háromfele. A felnőtt unoka - saját érdekeit, céljait előtérbe helyezve - mindenkitől függetlenül, elidegenedve élte a maga világát; a meny igencsak külön utakat járt, réges-régen máshol kereste már a boldogságát; a fia meg bár el-eljárt otthonról, csak ideiglenes cimborákra lelt, s tulajdonképpen ő is rendkívül magányosan éldegélt. Egy-egy alkalmi kapcsolata azért volt, de valami állandóságra - és főleg megértésre, a bajban segítségre - vágyott volna.

Szóval az asszony megint épp az ágyon üldögélve nézett farkasszemet a magánnyal... Ilyenkor aztán belemélyedve gondolataiba mégis el szokott aludni, s mikor ezen rajtakapja magát, valahogy vízszintbe helyezkedik, s folytatja a szunyókálást, bár utána is sokszor felébred egy-egy bevillanó emlék, gondolat vagy a testét gyöttrő fájdalom hatására. Bedörzsölgeti gyógykrémmel kezét és lábát, s ha annak melege átjárja bőrét, és enyhül a fájás, újra elbóbiskol. Ha nagyon muszáj, s össze tudja szedni az erejét, kibotorkál a mellékhelyiségbe. Mintha ott ülne az előszobában, a kisszéken a férje - mint amikor bizony már annyira gyenge volt, hogy nem jutott el egyik szobából vagy helyiségből a másikba, meg kellett közben pihennie -, és együttérzéssel nézné, milyen nehezen halad a botjára támaszkodva, de most sem szól hozzá... Mint amikor már

kezdte nem érteni a világot, s kezdett a maga világába visszavonulni. Tinka néni nem ijed meg, megszokta már a látomást, jobban, mint odakint a galamb jelenlétét - pedig látjuk, hogy tökéletesen elfogadta már a madarat -, és tudja, hogy nem lehet ott egykori társa, s hogy csak képzelődött egy pillanatig, meg azt is, hogy mikor visszafelé botorkál, már nem lesz ott a jelenés...

Aztán majd új nap jön, új remény, hogy aznap többre jut, mert annyi mindent szeretne csinálni, de mindig csak a töredékét tudja megvalósítani. Az ereje cserben hagyja, sajnos erős fájdalom szegődött társul hozzá, pedig nélküle sokkal inkább meglenne, mint a férje nélkül, s egyre inkább a galambocskája társaságát keresi, akiről úgy sejti, hogy már kiköltötte a tojásait, csak éppen őrzi-védi fiókáit, rajtuk ül, takarja őket, és fel nem kelne róluk, el nem hagyná őket, és talán ezáltal látja őt napról napra szebbnek. Valahogy úgy érzi, felelős érte. A lánya nem érti, mit ehet a galambmama, mivel táplálhatja a kicsiket, és hogy hol lehet a párja, s bár gyanús neki, hogy már túl régóta ül ott a madár, mégsem hiszi, hogy már megvannak a kicsik.

Tinka néni viszont biztos forrásból tudta. Jóval arrébb a fészektől talált rá egy kis satnya, csupasz, élettelen fiókára, mikor kiment hozzájuk, de a másik nyilván az anyja alatt van most is, mert a mama el sem mozdul róla. Összeszorult ugyan Tinka néni szíve, mikor meglátta, de tapintatosan eltávolította a tetemet, inkább az anyára és a megmaradt picire koncentrált, érezte, hogy pártfogoltja csak egyet tud óvni, nevelni, nyilván az erősebbet tartotta meg, amúgy is az ösztöneire hallgatott az első pillanattól fogva. Mégis jól választotta meg ez a tapasztalatlan kismadár a költőhelyet, hisz elfogadták, hogy itt van, hagyják, hogy anyáskodjon, most már a párját is látják fel-felbukkanni, de őt se zavarják el.

Az asszony most is kint üldögél gondolataiba és muskátlijai bársonyos pírjába merülve, s mikor lánya is látni szeretné a fiókát egyfajta bizonyítékul, csak finoman koppint egyet a botjával, s a galambmama kényelmesen feláll, s épp csak egy picit arrébb megy, hogy megmutassa. Egy erőteljes kis rózsaszín élet piheg ott, még nem is lát. Míg lánya csodálkozva méregeti, a galambocská szépen visszatelepszik fiókájára.

A pici napról napra rengeteget fejlődik. Tinka néni valamiért szeretné, ha fehér lenne, talán nem is a békegalamb tiszta szelídsége motoszkaál benne, hanem csak az, hogy ritkább ez a fajta, és tetszene neki. Bár a szülők szürkések. És láss csodát! Lassacskán fehéres kis pelyhek és tollkezdemények rajzolódnak ki a kicsin, akit rövidebb-hosszabb időre már ott mer hagyni az anyja, ki időnként párjával együtt picit távolabbról szemmel tartja utódját. Az meg már felfigyel, ha megjelenik Tinka néni, s kíváncsian vizsgálgatják egymást. Amúgy egyedül éreznék magukat, de itt vannak most egymásnak. Egy picit beszélgetnek is. Az aszszony dicséri szépségét, majd visszatérő anyját is biztatja, a párjával ugyan egy kicsit perlekedik, de örül, hogy kis pártfogoltja nincs már egyedül, sőt anyja is jobb bőrben van már, mióta el-eltudja hagyni a fészket, s felhőtlenül turbékolhat, búgathat kedvesével, tudva, hogy a kicsit ott fogja találni, mikor visszatér.

A pici egyre tollasodik, egyre szebb, s arrébb tud totyogni, ugrani, s bár nem tud még repülni, de már picurkát tud verdesni gyönyörű szárnyaival. Békesség és jóleső várakozás költözik Tinka néni szívébe. Rendben tartja a terepet. Hogy megdöbben, mikor órákon át sehol nem találja a kicsit, pedig bármily nehezére is esik, minden zugot felkutat. Átgondol minden lehetőséget. Tudja, hogy el nem repülhetett, s reméli, hogy nem ragadhatta el őt semmiféle jószág az ötödik emeleti erkélyről. A szülei sem vihették el őt... Fura hiánnyal a szívében nehézkesen felgöngyöli a szőnyeget, s lecseréli. Néz erre, néz arra, szólongatja Hófehérke szüleit is, sehol semmi.

Leül, megpihen, és bizony nagyon üresnek érzi a lelkét és a madár helyét is. Körbesuhogja a lágy szélben őt már megint a magány, s úgy érzi, már a nap sem úgy melegít, mint eddig. Bent ül az ágyon, bár még nem esteledett be, kenegeti fájós lábait, s most még nehezebbnek érzi őket. Talán csak a szíve nehezebb. Aztán kinéz a lánya, s ott látja az új, tiszta szőnyeg közepén Hófehérkét, akinek azért a farka legvége, a nyaka tövében egy picurka folt, meg a szárnyai végiben tán háromhárom pötty szürkés. Egyből fel is derül anyja arca, majdnem el is feledkezik a végtagfájdalmairól, s bár átfut a fején, hogy korai volt a szőnyegcsere, nem mérgeződik, hanem gyorsan kitalálják, hogy a mű-

anyag lavórba használt törölközőt tesznek, amiért nem kár, s máris kész az új fészek a régi helyén, az anyja itt rátalál, a kicsi is, a szőnyeg is biztonságban lesz. Míg lánya megfogja a csöppet húzódozó fiókat, s beemeli a lavórba, Tinka néni szeretettel nézi a megkerült madárkát, s akárhányszor kinéz rá, elégedetten szemléli, s ha kell, lecseréli a „fészekaljait”.

Hol van már, mikor meg akarta tanítani repülni azokat a felfedezett tojásokat! Türelmesen, odaadással gondoskodik Hófehérke kényelméről, és lesi - de igazán nem várja -, mikor tud majd felrepülni, és persze elfogadja a természet rendjét, bárhogya alakul is majd a galambjai sorsa, de az biztos, hogy máshogya néz már egy kicsit a többi - környékbéli - galambra is, mióta galambocskája el se mozdult, egyfolytában melegen tartotta a tojásokat, majd az életre valóbb fiókáját.

Na most akkor hogya is van ez? A férje szerette nézni, ahogya a hím a nőtény galamb után jár felajzva, vagy ahogya a járdáról letottyán. A gerlék még közelebb álltak a szívéhez. De az asszony sosem kedvelte őket, csak tessék-lássék nézett arra, amerre a férje mutatta. Ez valami fricska a sorstól? Mert nyilván nem a férj üzen neki így... Mindenesetre éjjelente álmatlanul még szembe-szembenéz a magánnyal, és továbbra is „összefut” a folyosón a párjával, időnként pedig nemcsak álmában, de mintha a valóságban is látná, érzékelné őt, ám tudja, hogya csak szeretett férje hiánya hívja elő képzeletében, emlékezetében. De az egyelőre védtelen, mégis védettséget élvező kiscalamb érdeklődéssel nézi, ha kimegy - már nemcsak virágaihoz - az erkélyre, és a galambszülők is az erkély sarkából, vagy a közeli erkélyek valamelyikéről figyelik csemetéjüket és őt, és mintha hálásan szemlélnék, mikor botjára támaszkodva kinéz, nem szomszjak-e azok a szép muskátlik, s rendben van-e Hófehérke „szénája”...

**Ajánljuk a VERSLISTA YouTube csatornáját,
ahol több száz Verslistához kapcsolható írás videofelvételét
nézheted /hallgathatod meg: <http://youtube.hu/Verslista>**

Homovics Panna: SM

Az ügyelő már a színpadra szólított néhány színész kollégát, a többiek - köztük mi, táncosok is - még a takarásban várakozunk.

*Jóllehet, megéltem már pár előadást, szívem mégis a torkomban dobog, érzem, ahogy az adrenalinszint megemelkedik a testemben, szinte forr a vérem, miközben a színpadra lépés pillanatára várok. A többiek körülöttem hasonlóan felfokozott állapotban vannak, ám egy kis humor azért megfér a komolyság és az elhivatottságtudat mellett - valaki éppen el-
süt egy jó poént, s mi, ha csak halkán is, de jóízűen nevetünk rajta.*

Lehár dallamai felcsendülnek, izmaim hirtelen megfeszülnek, tudom, közeleg az idő, de ez még csak a nyitány, még várni kell.

Végül elérkezik a pillanat, az ügyelő figyelmeztet, mindjárt mi jövünk, ki-ki elfoglalja a helyét, hogy a megfelelő pillanatban lépjen be a darabba. A lámpák kissé vakítanak, mikor a partneremmel karöltve besétálok, a szívem hevesen kalapál, látásom elhomályosul, hunyorgok egy keveset, és...

És akkor hirtelen felébredek. Amit a színpadi lámpák szikrázó fényének véltem álmomban, az valójában csak a félig lehúzott redőny résein át-szűrődő délelőtti napfény.

Szám legörbül, mikor agyam realizálja, ez a valóság, s a másik csak egy álom volt. Nem, nem álom volt. Emlék. A múltam. A múltam, ami hála az autoimmun betegségemnek, már sosem lesz a jövőm.

Nagyot sóhajtok, és úgy érzem, legszívesebben kifutnék a világból, ha tudnék, de nem tudok. Az egész három évvel ezelőtt kezdődött, amikor koordinációs problémák kezdtek fellépni nálam, s ennek hatására elmentem kivizsgálásra. Azt hittem, csak túlhajtottam magam egy kissé, és egy kevés pihenés mindent rendbe hoz.

Mikor az orvos közölte velem, hogy sclerosis multiplexem van, hirtelen fejtetetejére állt velem a világ, mintha kihúzták volna a szőnyeget alólam. Eleinte reménykedtem, hogy gyógyszeres kezeléssel csillapítani lehet a tüneteket, hogy azok hatására a shubok ritkábban fognak jelentkezni, ám nem volt szerencsém, a diagnózis felállítása után jó két évvel teljesen rokkanttá váltam.

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

Most csak nézem a plafont, miközben merengek. Szeretnék ismét elaludni, mert legalább álmomban egy olyan világban járhatok, ahol nem vagyok kiszolgáltatott, ahol nem vagyok egyedül.

Persze fizikai értelemben körbevesz a családom: velem él a feleségem, aki hajnalban kel, csak hogy mindennel elkészüljön, mire én felébredek, s attól kezdve csak velem tudjon törődni; a fiam meg a lányom, akikre nem is lehetnék büszkébb, és akik iskola mellett is ott segítenek, ahol tudnak.

Mind ezek ellenére azonban így is magányos vagyok. A betegségem tőlük is megfosztott, mert bár a napi szükségleteimet kielégítik, elvisznek kezelésre, gyógytornára, pszichológushoz, ám teljesen megérteni a helyzetemet sose fogják. Nem is tudhatják.

A legrosszabb azonban a szemükben lévő szánakozás, aminek hatására sokszor érzem magam tehernek, noha tudom, nem vagyok az, s a betegségem ellenére szeretnek.

Reszketegen sóhajtok, és megpróbálok felülni. Nagy nehezen sikerül, megdörzsölöm a szemem, majd a telefonom után nyúlok, hogy szóljak a nejemnek, felkeltem.

- Jó reggelt, Benedek! - lép be pár perc múlva, s homlokon csókol, majd elsiet, hogy felhúzza a redőnyöket.

Érintése nyomán izzik a bőröm, s mint már oly sokszor, most is azt kívánom, bár megutált volna a betegségem után, vagy legalábbis kiszeregett volna belőlem. Nem bírom nézni, ahogy ez a gyönyörű asszony egy nyomorék mellett sínylődik, miközben még előtte a fél élet.

Ezekre a gondolatokra hirtelen elszégyellem magam.

„Hiszen rá vagy szorulva” - mondja egy kis hang a fejemben. „Nélküle ki tudja, hol lennél, inkább légy hálás, hogy kitart melletted!”

Szörnyű ambivalens ez a helyzet. A családom szeret és támogat, de én tehernek érzem magam. Ők elfogadták ezt az új helyzetet, és engem is a betegséggemmel együtt, csak én nem tudtam még elfogadni magamat.

Jól tudom, a többi SM beteg zöme is rendszerint elveszíti a munkahelyét, s elhiszem, nekik sem könnyű, mégis úgy érzem, az én esetem más. Engem az életemtől fosztott meg ez a betegség. A családom után

LESELKEDŐ MAGÁNY 1.

a tánc, a színház volt a mindenem, és már soha nem szerepelhetek egy darabban sem, nem fogom soha azt a jóleső izgulást érezni, amit anno a bemutatók előtt éreztem. Odavannak a jó hangulatú premierbulik, a fesszes tempójú, mégis nagyszerű próbák, és gyakorlatilag a második családom.

A feleségem segít átöltözni, és mivel látja, megint rám tört a depresszió, próbál megvigasztalni, megnyugtadni.

Mindhiába. Mióta nem táncolhatok, nem találok a helyem, egymagam vagyok a gondolataimmal és az emlékeimmel, amiket senkivel sem tudok megosztani, mert bár volt kollégáimmal közös szenvedélyünk a tánc, jelenlegi helyzetemet ők sem érezhetik át kellőképpen, s én talán nem is akarom ezt.

Semmi nem lesz már olyan, amilyen volt, de én ezt nem tudom elfogadni. Régebben pörgős életet éltem, vártam az úgy kihívásokat. Most meg? Egyik nap, mint a másik, nincs új a nap alatt.

Nehézkesen átülök a kerekesszékekbe, majd a hitvesem kitol a szobából, hogy együtt fogyasszuk el a reggelit. Egy újabb semmilyen nap. Fejembe egy gondolat tolakszik, ami csíráját ugyan elvetette már, de ilyen élesen eddig még nem bontakozott ki: engem ebből a fájdalmas monotonitásból már nem fog kiragadni más, csak a megváltó halál.

Zsidó Emese Tímea: Egyedül...

Belepi a szobámat a sötét éjszaka árnyéka,
Takarásába bújtatva fekete énemet,
Visít a némaság két, ablakomnál elhaladó autó között,
Egy sírásfojtogató érzés járja át testemet.

Párkányomhoz lépve elhúzó a függönyt,
Megnyitva előttem az éjszakai világot,
Ablakom épp a többi házra lát,
De én mégis az eget bámulom.

Koromsötét égben biztos elvegyülnék,
Hisz én is épp oly fekete vagyok,
Apró porszemként csillagok mögé bújnék,
Befogadnának a koszos ruhájú angyalok.

És hogy miért? Mert az én ruhám is olyan koszos,
Belepik a hazugság kimoshatatlan foltjai,
Oly sokszor próbáltam már átfesteni ruhámat,
Hátha akkor mássá tudnék válni.

Olyan mássá, ki mindenkinek a tükörképe,
Mert mindenki legjobb barátja saját maga,
Viszont az én ruhámról lemosódott a festék,
Csak pár beleszáradt paca maradt.

Próbáltam önmagamnak, s másoknak hazudni,
Táncolni a bizalom kötelén,
De az lett a vége, hogy felfedezni ballagok
A magány rideg földjén.

Bár lehet, hogy megérdemlem
Azt a koszos ruhát,
Mert színes festékkészletemből már csak a fekete maradt,
De arra nem lesz szükségem már....

Holécziné Tóth Zsuzsa: Nocturno* (Éjjeli zene)

Simon egy őszi estén felsétált az Olajfák hegyére, és a Nemzetek templomának kertjében - szemben a nyolc ősi olajfával, melyek még Krisztus lépteit is hallhatták - leült egy nagyobb kőre. Nyolcvanhat éves múlt, több mint ötven éven át élt Izraelben. Alkonyatkor helyezkedett el a kővön, kezében az elmaradhatatlan cigarettájával, melytől hiába tiltotta Tel Aviv-i orvosa. Keserűen elmosolyodott a gondolattól,

hogy őt a haláltól féltette. Őt, aki tizenegy éves korában túlélte a theresienstadti koncentrációs tábor? Őt, aki negyvenhárom küzdelmes és szeretetben eltöltött év után eltemette imádott feleségét - akinek soha, egyetlen szóval sem árulta el, hogy ő is egy a holokauszt túlélői között? Ugyan! Miért félne ő Évát követni, mikor nincs már itt a földön semmi, de semmi dolga? Jó, persze a lánya... meg az unokák. De hát ők mindig rohannak, teszik a dolgukat, és jó, ha néha egy-egy telefon erejéig időt tudnak szakítani rá.

Nosztagiával gondol most az idegenvezetőként eltöltött évtizedekre, amikor hétről-hétre más arcok vették körül, más emberekkel járhatta Izrael földjét. Eszébe jutnak a magyarok: ahogy a rendszerváltás után megérkezett az első hazai csoport. Negyven fekete reverendába öltözött pap lepte el a Ben Gurion reptér váróját, és ő tanácstalan volt, vajon hogy köszönjön nekik. Hiszen ő mindig, mindenkivel tegeződött, de mégis: amikor ő a negyvenes években Magyarországon iskolás volt, a papi méltóságokat tisztelni illett. Ahogy haladt feléjük, még mindig a megszólításon törte a fejét, de azután mindjárt a második reverendásban egykori iskolatársa, a kis Jakab Lacika vonásait vélte felfedezni, ezért kitárta a karját feléjük, és csak annyit mondott: „Szervusztok, papok!” Szavait óriási derűtség fogadta, azonnal oldottá vált a hangulat, és az is maradt a zarándokút végéig.

Most eszébe jut a fogadalma, melyet azután tett, hogy követni tudta bátyját Izraelbe: hogy soha többé nem szólal meg magyarul. Mert ő csak úgy tudja elfelejteni azt a sok borzalmat, amit a láger jelentett, ha a magyarságát is el tudja feledni. Nem akart emlékezni a vagonra, melybe több száz kisgyerekekkel együtt bezsúfolták, és nem akart emlékezni a rettegéssel töltött magányos napokra a szekrényben rejtőzködve, amire azért volt szükség, hogy a tábor kiürítésekor ne hurcolják tovább, hanem négy nap bujkálás után elindulhasson haza. Tizenegy évesen egyedül, több ezer kilométeren át - hol a vonat hátuljára csimpaszkodva, hol gyalog, vagy jó emberek szekerén a szárbordó közé bújva, amíg haza nem ért Pestre, ahol a lakásukat bombatalálat érte: éppen a gyerekszobát. De az a magány, amit menekülés közben érzett, az más volt, mert volt egy célja, volt hová hazatérni, bízott benne, hogy vár-

ják... de ki várja most? Talán a halak az akváriumban? Azokat megeteti Ali, aki hetente egyszer nála takarít.

A kibucban is magányos volt. Ott, ahol ideérkezése után a könyvelés volt az ő dolga, meg az, hogy reggel-este madárijesztőt alakítson: énekszóval meg dobverővel kergesse a sivatagi rigókat, akik folyamatosan megdézsmálták a fáradságos munkával megművelt kősvatag helyére ültetett és kézzel locsolt paradicsomokat. Dehogymert ő akkor még arról álmodozni, hogy színész lesz, és énektudását majd másként kamatoztatja! De aztán megismerte Évát, hamarosan összeházasodtak, elköltöztek a kibucból, és jóra fordult minden: továbbtanulhattak, lakást tudtak venni, és megszületett a kislányuk. A színházat Éva kedvéért hagyta ott: a jóképű fiatal férfi folyton bohóckodott a színpadon, akkor is, ha Éva épp komoly dalt énekelt. Így a felesége közölte, vagy ő marad a színháznál, vagy Simon, de úgy nem hajlandó énekelni, ha ő a közelben van. Ekkor tanult tovább, történelmet még Oxfordban is hallgatott, kilenc nyelvet beszélt - közte Jézus nyelvét is, az arámit - és így lett előbb animátor amerikai luxushajókon, majd idegenvezető. Ekkor már nem volt magányos, de magyarul még a közben kiköltöző szülei-vel sem beszélt - egészen addig, amíg meg nem jelent a Szentföldön az első magyar csoport. És utána csak jöttek, jöttek az újabb csoportok, akik azt mesélték, otthon már minden megváltozott. Aztán a szintén zarándokként érkező unokabátyja biztatására ő is hazautazott, és nemsokára első izraeliként kérelmezte a kettős állampolgárságot, hogy ismét lehessen magyar útlevele is. Nosztalgiával gondol most arra, hogy később elvitte a két unokáját is az éppen aktuális párjaikkal Magyarországra. Milyen csodás napokat töltöttek ott! Megmutatta a fővárost, ahol az Opera mellett éltek - és ő minden színdarabra belógott -, Egert, ahová mindig boldogan utazott a cserkészekkel táborozni, majd Szegedet, és végig-végig az országot, melyre lelke mélyén mindig büszke tudott maradni.

Esteledett. A templomszolga hangos kulcscsörgéssel jelezte, hogy mennie kéne, be akarja zárni a Getszemáni-kertet. Nehézkesen felállt - érszűkületes lábai nehezen engedelmessé váltak már, hiszen ezért is kellett lemondania élete értelméről, az idegenvezetéséről is -, és zsebébe

LESELKEDŐ MAGÁNY 1.

rejtve egy kisebb követ, elindult kifelé a kertből. A kapu előtt még rágyújtott egy cigarettára, és lassan leballagott a temetőn át az óváros felé. Innen föntről hallgatva a város zaja leginkább egy áradó, régi melódiára emlékeztette. Mint egy éjjeli zene - jutott eszébe hirtelen róla a Psalmus Hungaricus, mely egyszerre Kodály Zoltán zeneművének és Dsida Jenő versének is a címe. A költőnek, akinek beteg szíve harmincegy éves korában megszűnt dobogni, és akinek verseiből többet is fel tudott magában idézni. Útközben a magával hozott követ - zsidó szokás szerint - elhelyezte Éva sírján, és közben azt mondta: „Jövök hozzád nemsokára, kedvesem”.

Másnap reggel - szokása szerint - kiült a lakása közelében lévő kávéház teraszára, és egyik cigarettáról a másikra gyújtva, méregerős törok kávéját kortyolgatva várta, hogy arra járjon egy másik magányos ember, akivel szóba elegyedhet. Így ment ez nap mint nap, csak ült és beszélgetett - ha volt kivel -, megörült, ha véletlenül magyar szót hallott, aztán csak sóhajtva szívta tovább a bagót.

Talán három nap is eltelt, amíg az egyik pincérnek feltűnt, hogy az „öreg bagós” - ahogy egymás között hívták - elmaradt. Már épp mondani akarta a kollégájának, mikor meglátta a kis Alit, a házmesterük fiát, aki néha elkísérte ide Simont.

- Hé, te fiú! Mikor jártál utoljára Simonnál? Mikor mész takarítani hozzá?

- Épp oda indultam - válaszolta a tizenöt év körüli arab fiú.

A pincér ekkor odaszólt a társának, hogy elmenne a fiúval megnézni az öregot, visz neki egy jó erős feketét. Nem akarta hangosan kimondani, de rosszat sejtett, és arra gondolt: ez a kölyök biztos megjijedne, ha véletlenül betegen találná.

Alinak volt kulcsa, fürgén szaladt föl a lépcsőn a harmadikig, nem várt a liftre. Mire a pincér felért, már kitartha az ajtót, de utána csak állt a döbbenettől, belépni nem mert. Az ajtóból lehetett látni: a nagyszobában, a szófa előtt ott feküdt Simon Segali, arccal a padlóra esve. Bal karja alatt - úgy, ahogyan kieshetett a kezéből - a magyar nyelvű szent Biblia feküdt. „Micsoda disszonáns kép!” - gondolta a pincér: egy zsidó, aki magyar bibliával a kezében halt meg. Odalépett az asztalhoz, melyen

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

Simon telefonja feküdt. Négy napja nem volt rajta egyetlen nem fogadott hívás sem. Nem hiányzott senkinek – gondolta szomorúan, és megpróbált keresni rajta egy olyan számot, amelyet a lányáénak gondolt.

**Dsida Jenő verse:*

*„Leülök egy kőre az Olajfák hegyén,
könnytelenül, nyugalmasan.
Csak mert nem érdemes úgy sietni
a temető felé.”*

Bernáth Csaba: Vírus

*„Az a legerősebb ember a világon, aki egyedül áll.
...a magányos ember a legerősebb.” (Henrik Ibsen)*

Beszökik az ajtón a decemberi hús,
csönd csordul szívemre, köszörűs
járja a kietlen és zorddá váló vidéket,
sopánkodik a tél, vajon ő mit vétett?

Rég eltévesztette dunnáját időben jól megrázni,
dideregnek az őszi vetések, a gyerek nem tud
korcsolyázni a jégen, szánkózni le a domboldalról,
megsárgult kép- emlékek maradtak csak a múltból.

Eltűntek, majd összerosódtak az évszakok,
ródlink fémtalpa berozsdásodott gyakran járt
padlásunkon, nem felejtettük el, csak nem volt
elég és hosszan tartó havas utunk karácsonykor.

Már bicskám sem nyílik, mint egykoron zsebemben,
felváltotta az ökölbe szorított kinyújtott két kezem
ütközőnek, mi a mozdonyoknak nagyon is fontos,
csak ha muszáj, kellene így oldani meg sok gondot.

Mégsem gondoltam meg magam a jövőre nézve,
egy humánus ember napjainkban bebörtönözve
mit is keresne, akit nem sikerült csakis a jobbra vezetni,
s kikerült az iskolapadból: így el kell veszni, el kell veszni.

Sárváry Mariann: A magány nektárja (parafrázis)

Ó, COVID-hónapok hosszú érája:
vastagon fogy az internet,
a képernyő miatt romlik a szem.
Gyors séták három és négy között,
mielőtt a tilaloméj beköszönt.
Újabb egyforma nap letelt,
s te arra gondolsz: mennyi ilyen
lesz még hátra? Jaj, meg-megáll
a láb, mert fél, hogy sírba téved.
Mondd, láttál-e már telt
borospohár szélén olajos karimát
lassan odaszáradni?
S figyelted-e: a sűrű nedű
mily biztosan, mily vágyakozva
tapadt az üveg hasára.
Így tapad az éjszaka magánya
beléd is, majd a nappalé is,
és egyre a következőké is
minden rostodba és eredbe,
mígnem egy kedvetlen esten
a részegségig itat át,
hogy inkább lennél te nektár
valamely isten asztalán,
az Olümposz magasán.

Ajánljuk a Poéta Irodalmi Portált: <http://poeta.hu>

Kutasi Horváth Katalin: Fedező homály

Hogy mi is a magány? Persze, mindenki megtapasztalhatta már ideig-óráig... Van, ki szenved tőle, más meg áhítozik rá. *Égi csendesség fedező homály!* De ezt talán veled kellett volna inkább megbeszelnem, kedves Csokonai! Hisz csaknem egyidősek... lehetnénk. Csak a felét élted meg annak, ami nekem jutott a *szent Egyedülvalóságból*. Már vagy harminc éve véglakásodba költöztél a világ lármás vigadóhelyéről.

Igaz, mindig is ott volt az a csaknem félszáz kilométer köztünk, ami elválasztja Niklát Debrecentől... Meg aztán mit is keresett volna két magányos lélek egymásnál? Hogy igazolja saját teóriáját? Hogy megértéséről biztosítsa a másikat? Hogy a rokon lelkek egymásra találva újra szétváljanak, hogy beteljesíthessék áldott magányukat?

Remek menedéklakásom engem is megvéd! *Itt fakad laurus-koszorúm*, hisz tán tarthatom magam valamelyest bölcsnek, s a tudás az egyedül létben szegődik igazán társául az embernek! Magányom helyszíne *minden magasabb daloknak*. Áldott remetelét! *Itt lelem Plátót, Xenophont s Ilissus myrtusa berkét.*

Tán az anyatejjel szoptam magamba az elkülönülés vágját. Tán már bölcsőmnél ott leelkedett rám a magány, ott, abban a Vas vármegyei, egyházashetyei nemesi házban azon a májusi napon, mikor egyke gyermekként megláttam a napvilágot. És mi mást is leshettem volna el komoly apámtól, ki klasszikusokat olvasott elvonulva? Aztán meg később ő maga olvastatta el velem a római prózaírókat, miután látta a klasszikusokhoz való hajlamomat... A költőktől bezzeg óvott látva heves képzeletemet! Hát nem nagy sikerrel... Naná, hogy csak azért is megszereztem a tiltott szerzők munkáit, és éjjelente - mikor máskor - lopva faltam a betűket. Csoda-e, hogy Horatius vált a példaképemmé?

Az olvasás nem éppen társas elfoglaltság, bár mindenképp feloldja azt a „magányt”, amivel együtt jár. S amúgy meg mi lehetett a vigasza, ki lehetett volna a barátja, társa annak a beteges fiúcskának, akivé lettem? *Béke már részem*. Velem van *szelíd Camoenám*. Marasztalom is, ragaszkodom hozzá, hisz *nem élet a múzsátlan élet!*

Apám nem akarta az agyam terhelni, mielőtt testem meg nem erősödött. Pedig az ész minden, s ebből foly minden jó, nincs enélkül virtus,

sem semmi boldogság... Az iskolában a hasonszőrűek között társra találhattam volna. Ám mikor végre tizenkét évesen a soproni líceumba adott, már megtelepedett szívemben a Magánosság, mit ekkor még te sem tartottál volna áldottnak, kedves Vitézem! Túlkoros is voltam, a köztöttségeket sem viseltem túl jól, amolyan magamnak való fekete bárány voltam. Igen, kilógtam a sorból. Már akkor is csak egy út volt előttem: a világi lármától különválva, képzeletim forrásági között magamba szállva vegetáltam.

Apám persze csak a vásott diákot látta bennem, akit zsarnoki módon meg kell zabolázni... Tán csoda, ha apám helyett a nagybátyámat választottam inkább egy időre? Szegény anyám a villámhárító szerepét játszotta közöttünk, míg élt... Aztán végképp magamra hagyott. Nem akkor magányos az ember, ha nincs körülötte senki. Az igazi egyedüllét az, amikor van, és mégis magára van utalva. Mikor nincs megerősítés, csak rosszallás. És minél többen vannak térben mellette - akár egy egész katonai ezred - s még sincs érzelmi támasza, annál erőteljesebb és fájóbb a magányosság. És ha mindez kemény szigorral társul, végképp kiteljesedik.

S hova is menekülhetne az ember, akinek már a születésekor ott állt lesben a társtalanság? Csöbörből vödörbe! A magányból egy másféle magányosságba. Egy gyermeklánnyal való házasságba! A kemenessömjéni hozománybirtok, majd a niklai birtokgazdaság csendességébe. A munkába, a tevékenységbe. A remeteségbe!

Felbukkanhatott olykor egy Kis János, érkezhettek egy-egy levél Kazinczytól, attól még az örökös szellemi magány vett körül. Igaz, végül már úgy megszokja az ember, hogy megszereti, hiányozna is, rendkívül furcsa lenne, ha máshogy volna. Hogy ott volt a feleségem? A Zsuzsika? Azt akartam, hogy maradjon csak meg a tudatlanságban. Nem kellett, hogy Török Sophie-ként tündököljön mellettem! Önvédelem? Önkínzás?

Jó, van gyerekem is. Nem is egy. Négy! Ebből három fiú. Az asszony dolga a gyermeknevelés! Meg aztán tanulhatnak is. Hisz ott vannak Sopronban! A könyveknél jobb barátira nincs is szükségük! Na jó, hát dühömben szétszaggattam olykor egyet-egyet... Attól még tartom, hogy így van!

Bevallom, fáj, hogy az irodalmi élet távol zajlik tőlem. Igazán jó lenne olykor valaki, akivel tudományos vitát folytathatok. Talán azért volt az a sok elemi csapás, azért támadt a francia háború miatti zavar, a pénzválság, hogy lekösse figyelmem, s elterelje magányomról?! Jó volt minden úgy, ahogy történt. *Nem kér kínai pamlagot, sem márványpalotát a Megelégedés.*

Az biztos, hogy az a két alkalom, mikor elhagytam Niklát, csak megerősítette bennem, hogy jól vagyok itt, ahol vagyok. Olyan idegeneknek éreztem Kazinczy költőbarátait! Na meg aztán ott van az a Kölcsey-recenzió!

Belátom, melankóliára hajlamos voltam mindig is. Egészségem igen változó, mindig is sérülékeny voltam minden szempontból. Még jó, hogy itt van nekem a zene! *Amúgy a poézis sem egyéb, mint lelki muzsika!* Igen, Dukai Takáts Judit, veled olykor meg tudom osztani gondolataim. Meg a fákkal...

Órákat tudok sétálni földjeimen, kertemben. Igazán jólesik elhevedni a lombos fák alatt, hol hosszasan el tudok merengeni gondolataimon. *Itt emeli fel fátyolát a Visszaemlékezés, itt rakja le zöld sátorát a bölcs Magába térés.* Jó, bevallom, nagyon régóta kedvelem a magányomat, tényleg nem szívesen, csupán kényszerből járok el itthonról néha. Milyen csodálatos érzés, mikor esztétikai könyvekkel művelhetem, barikádozhatom el magam! Milyen jó tudatosan, s nem csupán ösztönből, indulatból visszavágni mondjuk Kölcseynek!

S ha mégis társaságra vágyom? Akkor ott vannak a méheim! Mégis csak a mi családunk honosította meg a méhészkedés alapjait itt, Niklán! És a fullánkjuk is hatásos! Van mit tanulni tőlük...

(A dőlt betűs kiemelések Berzsenyitől valók, a sorhatárt, a sorkezdő nagybetűket nem tartva.)

Kisznyér Ibolya: Hideg magány

Az ember ésszel tudja, szívével mégsem,
apu, anyu nem lesznek örökké, ám csodában
bízik, ők kivételesek, nem történhet ilyen,
s mikor távoznak, felkiáltójellé válik a szülői ház.

A szeretet melege a házból felszáll a végtelenbe,
hideg sírkő áll helyébe, a gyász néma üressége,
emlékekben egyre fiatalabbak, mosolyognak,
a szél fújja a sóvárgó bánat szomorú dalát.

Az idővel a távolság, a tér növekedik, tágul,
az emlékező szeretet tanít, alakjuk nagyra nő,
ám az árva magány karmai szívbe marnak,
a soha, a hiány szavak súlya nehéz, mint a kő.

Sárváry Mariann: Hulló évek elégiája (parafrázis)

Higgyem, tündérek hada szállt át,
amerre jártam, s hullott éveim
sorát sorra felkutatják,
sima redőkbe simogatják,
mosolygó arccal óvatosan
fújják be újra gyémántporral,
ápolgatják és megnövesztik,
egyenként gyűjtik s összeadják,
s mikor elkérem, visszaadják.

Nekem e remény most az újság,
sűrített, mély élet utáni vágy,
egyetlen kérdés, nagy dilemma:
a magány legyőz, vagy én őt.
Ifjak voltunk, élünk, igyekszünk
s - nem segít elixír - megöregszünk.
Értékes hónapok csak suhannak,
Miket csinálhattam volna...
Vigasztalj verssel, örök Múzsza,
hazudd a szépséget ígező mesékkal!

Ami azelőtt lomb lehulltán
fogott el, az ma napok múltán
egy-egy virág hulltára támad:
bizsergő, halk napvégi bánat,
a magányomat lankadtra fújja
márciustól bezárt mélabúja.
Az életvágy, mi rég eltörött,
annyi új tervvel eltöltött
hirdetvén: új út, új élmény lesz,
a Nap csókja mégis áttelelt.

Homovics Panna: Amikor egy ajtó bezárul

Dobronyi Gellért meredten nézett maga elé a félhomályba burkolódzott szobában. A függönyök még elhúzva, a nap sugarai éppen csak át-türemkedtek a réseken pöttyökbe borítva a szoba egy-egy pontját, a franciaágy mellett álló éjjeliszekrényt, vagy épp a sarokban terpeszkedő íróasztalt.

A férfi csak nézett-nézett maga elé, s hirtelen az a gondolata támadt, hogy még sosem érezte magát ilyen idegennek a saját házában. A saját házukban.

Igen, ez az övék volt, de ő már soha nem teszi be ide a lábát, nem csókolja fülön, és már azon sem fog vele veszekedni, hogy milyen színű tapétát vegyenek a konyhába.

Akaratlanul is elnevette magát az emléken, mert eszébe jutott, az akkor neki mekkora problémának tűnt... Egy nyamvadt tapéta. Fejében egyik gondolat követte a másikat, torka összeszorult, szemeit, mint valamiféle fátyol, homályosították el a sós könnyek, melyek percekben belül már arcán csorogtak le, s rövidesen a pizzamafelsőjén landoltak.

A felesége többé már nem lesz mellette. Úgy érezte, magára maradt, nemcsak fizikális, de lelki értelemben is. Kinek mondja el? Ugyan, kinek mondhatná el?

Ahogy maga elé révedt, s emlékei között kutatott, rájött, mielőtt megismerte feleségét, a magány volt az egyetlen társa. Mikor kisgyer-

LESELKEDŐ MAGÁNY 1.

mekkorában a szülei veszekedtek, egyedül volt, az iskolában, noha voltak barátai, haverjai, igazán lelki társra nem talált, tehát egyedül volt.

A legtöbben az egyetemen se szívelelték, mert okos volt, és akart is tanulni, olyan mélyen ásta bele magát a biológia rejtelseibe, hogy szak társai jószívrrel követni se tudták, ezért kommunikációjuk legtöbb esetben kimerült egy-két előadásjegyzet elkérésében, vagy néhanapján egy leheletnyi segítségkérésben. Gellértben csak egy törtető fiatalt láttak, akihez úgy érezték, nem érhetnek fel, gőgösségük és féltékenyséjük pedig meggátolta őket abban, hogy mélyebbre lássanak a külsőségeknél, így nem építettek ki vele szorosabb kapcsolatot. A fiatal férfi tehát ott is magányos volt, legfeljebb a könyvek társasága nyújthatott neki némi vigaszt.

Aztán jött Bianka...

- Úgy lépett be az életembe, akár egy fénysugár. Nem volt szerelem első látásra, lassan lobbant fel a láng, de talán épp ezért volt tartós, mert nem ugrottunk fejest a dolgokba, nem költöztünk rögtön össze, hagytuk, hogy alakuljanak a dolgok - motyogta maga elé kásás hangon, alig kapva levegőt.

Biankánál másfél éve diagnosztizáltak rosszindulatú daganatos megbetegedést. Az orvos eleinte bizakodó volt, azt mondta, ez a típus könnyen kezelhető, ha betartja az utasításokat, nem lesz baj, fiatal, erős szervezet, legyőzi.

Ám hiába a bizakodás, az eredményei egyre csak romlottak. Persze voltak boldogabb periódusok, amikor jobban volt. Olyankor, ha tehették, elmentek sétálni, vagy csak egyszerűen leültek beszélgetni és élvezték egymás társaságát. Ezeket azonban mindig egy hosszabb és egyre kilátástalanabb kórházban töltött időszak követte, ez történt most is.

Bianka már jó két hete bent volt, kezelés alatt állt. Az orvos körülbelül fél órája hívta. Nem szenvedett sokat, csak elaludt, véleménye szerint fájdalmai se voltak. Véleménye szerint... Mégis honnan tudhatná biztosan? Miért nem lehettem ott vele? Miért nem búcsúzhattam el tőle?

A kérdésekre értelemszerűen senki nem felelt. Az egyetlen hangforrás a madarak csicsergése volt, akik a kinti cseresznyefán tanyáztak, s

akiknek minden egyes csivitelése úgy hasított a férfi szívébe, akár egy-egy tördőfés.

Mellkasa elszorult, érezte, a kétségbeesés és fájdalom sokkal nagyobb erővel akar kitörni belőle, mint pár kósza könnycsepp, de megálljt parancsolt magának, és nem kezdett el bőgni, mint egy kisgyermek, még ha tudta is, talán jobb volna kiadni magából érzelmeit. Racionális énje azonban (amely még egy ilyen megrázkódtató helyzetben sem tudott teljesen elcsitulni) azt súgta neki, az élet nem áll meg, ma dolgozni kell menni, s a hallgatók, akik beülnek az előadására, nem láthatják, hogy ő jelenleg lelkileg diribdarabokra van törve.

Fel akart kelni, de az ágy visszahúzta. Nem ment. Minden egyes tagjában erős zsibbadtságot érzett, ami az ágy felé húzta, és elméje minden egyes szegmense tiltakozott az ellen, hogy ő ma bemenjen az egyetemre, kiálljon és beszéljen. Nem képes rá, nem lehet, ma nem.

„A mai nap egy újabb alkalom arra, hogy az értékes tudásod megoszsd a nálad tapasztalatlanabbakkal! Ne add fel!”

Felesége mindig ezekkel a szavakkal biztatta őt, ha rosszabb napja volt, és emiatt úgy érezte, nem tudja teljesíteni oktatói feladatait. Végül ebbe a mondatba kapaszkodva legyűrte a mellkasában duzzadó szenvedés-szörnyeteget, felkelt az ágyból és a mosdóba indult, hogy valamilye elfogadható külsőt varázsoljon megkínzott arcára.

Megtámaszkodott a mosdókagyló szélén, és belebámult a tükörbe. Sötét íriszei körül vörösölt az ínhártya, haja pedig csimbókokban lógott le füle mellett, mint egy mosdatlan pulikutyának. Egy szó, mint száz, a férfi meglehetősen szánalmas látványt nyújtott, de jelenlegi helyzetét tekintve ezt meg is lehetett érteni.

A hirtelen jött sokk és veszteségérzet persze nem múlt el az arcmosás és a fésülködés hatására sem, az idő haladtával inkább csak átalakult. A kezdeti szívszaggató megrökönyödést felváltotta az az állapot, amikor is a férfi mondhatni el sem akarta hinni, hogy mindez egyáltalán megtörténik, már-már várta a telefonhívást, amelyben közlik vele, a felesége él, jól van, és állapotát tekintve javuló tendenciát mutat. De Dobronyi Gellértet nem hívta senki.

A házat enyhén kábult állapotban hagyta el, a mindig oly' precízen bezárt kertkapura most épphogy csak ráfordította a kulcsot, és már ment is tovább. Az autójukat éppen javították, ezért kénytelen volt gyalog menni.

Az egész utcát bejárta a nap melengető fénye, a férfi mégis vacogott, és nehéznek érezte a fejét, mintha másnapos lett volna, jóllehet idejét sem tudta megmondani, mikor ivott alkoholt utoljára. A busz késett, sokan is voltak rajta, ám ő mit sem törődve a környezetével fásultan bámult ki az ablakon.

Az előadóterembe lépve realizálódott benne igazán, hol is van jelenleg, és mit is kell csinálnia az elkövetkező két órában. Kissé kábán ment fel az emelvényre, reszkető kézzel nyitotta fel a laptopot, és csatlakoztatta a kivetítőhöz, miközben fél szemmel azt leste, vajon a diákság észreveszi-e, hogy a szinte mindig tökéletesen felkészült tanár ma nincs a helyzet magaslatán, és gyakorlatilag világát se tudja.

Miután minden előkészülettel végzett, úgy érezte, itt az ideje beleválni a molekuláris biológia szépségeibe. Ajkai, mint minden más alkalommal, tisztán, érhetően ejtették a szavakat, ő maga belülről mégis úgy érezte, olyan, mintha nem is ő, hanem egy gép beszélne. Monotonnak hatott az egész, s bár logikusan építette fel mondandóját, elméje egy idő után nem tudta követni azt, mert lépten-nyomon más vizekre kalandozott. Hiába próbálta őket elnyomni, ismét lelki szemei elé tárultak emlékei, a boldog, gondtalan órák, majd derült égből villámcsapásként a veszteség tudata. Elakadt. Hirtelenjében azt sem tudta, miről beszélt egy másodperccel ezelőtt, nemhogy arról, hogyan is kéne folytatnia.

Látta a zavarodottságot a hallgatóság arcán, akiknek szemében pedig az ő zavarodottsága tükröződött. A diákok nem ezt szokták meg tőle, s most nem értették, mi ez a hirtelen szalagszakadás, és látszólag teljes elveszettség. A férfi végül nagy nehezen felvette a gondolatmenet fonálát, és a maradék időben próbálta kizárni érzelmeit és gondolatait a fejéből. Nagy volt a kísértés, hogy minden egyes érzést magára zúdítson, s most értette meg igazán, miért is lett volna jobb, ha otthon, a négy fal között éli meg ezeket.

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

Az előadás idejének leteltével olyan sebesen hagyta el a termet, mintha rákétából lőtték volna ki. Ekkorra elméje már teljesen felfogta a reggeli történéseket, végleg belevésődött a veszteségtudat, s a mellkasában ennek hatására fullasztó fájdalom jött létre. A szemeit ostromló könnyek sem tudtak már tovább várni, tekintete lassan újra homályba borult.

Alig csukta tehát magára a férfi mosdó ajtaját (ez volt ugyanis a legközelebbi helyiség az előadóteremhez, amelyben úgy gondolta, egyedül tud lenni), összeroskadt, s hátát a falnak vetve elkezdett zokogni. Könnyei akár a nyári eső, záporoztak le arcán, de nem szégyellte őket. Sokáig maga is úgy vélte, gyengeség, ha egy férfi sír, de ebben a pillanatban, ha akart, sem tudott volna másképp cselekedni, annyira elhatalmasodtak rajta az érzelmek.

Még akkor sem eszmélt környezetére, amikor az egyik fülkében kattan a zár, s egy vele körülbelül egyidős, vörös hajú férfi lépett ki belőle kissé meglepett arccal.

- Minden rendben van Önnel?

Gellért olyan arccal nézett a másikra, mint aki álomból ébredt. Zsongott a feje, s ebben a percben nem volt kedve kertelni, úgyis elég nyilvánvaló volt, van valami baj, ezért egész egyszerűen csak kimondta az igazat:

- Ma reggel meghalt a feleségem.

A vörös hajú férfi szemében megdöbbsent fény csillant, szempillája megremegett. Látszott rajta, akar valami vigasztalót mondani, de valahogy ő is érezte, ide egy „Őszinte részvétem” vagy „Mélységesen sajnálom” kevés lesz, így jobbnak látta hallgatni. Helyette inkább leguggolt a biológus mellé és bemutatkozott.

- Nyitrai Tamás - nyújtotta a kezét.

- Dobronyi Gellért - fogadta el könnyektől maszatos arcú társa. - Nem Ön az az író, aki ma a Bölcsészettudományi Karon tart előadást?

- Én vagyok. Egy cseppet eltévedtem, ne kérdezze, hogyan.

LESELKEDŐ MAGÁNY 1.

Hallgattak, ám ebben a hallgatásban mégis volt valami bensőséges harmónia, megbékélés. Gellért megmosta az arcát és rendbe szedte a külsejét. Valahogy jobban érezte magát most, még ha egy vadidegennek is, de kimondta, ami eddig egész nap lefelé húzta.

- És... Hogyan, ha szabad kérdeznem? - állt fel Tamás is.

- Rákos volt már vagy másfél éve. Kezdetben bizakodtunk, de a sors máshogy akarta. Nem volt rajta kívül senkim... A szüleimet is elvesztettem pár éve, nekem pedig a munkatársak valóban csak munkatársak, nem ápolok velük baráti viszonyt. Nekem ő volt a mindenem.

Gellért maga sem tudta, miért tárulkozik ki egy vadidegennek, de jól esett neki. Szíve, ha csak egy kicsit is, megkönnyebbült a kimondott szavak hatására, és már nem érezte magát annyira egyedül, mint reggel az ágyban fekve.

- Nekem lassan mennem kell előadást tartani, ám ha utána esetleg beszélgetni szeretne, a BTK épületében megtalál - nézett rá Tamás együttérzően, majd megeresztett egy apró mosolyt, és kilépett a mosdóból.

A magára maradt férfi hosszasan nézett a falon lévő tükörbe, s azon töprengett, vajon feloldhatja-e magányát egy vadidegen ember, akiről momentán semmit nem tud, és akivel lehet, semmi közös nincs bennük.

- De legalább felajánlotta, hogy meghallgat. Nekem ennél most nem kell több. A feleségemet már senki sem tudja visszahozni az élők sorába, az viszont egyáltalán nem mindegy, hogy én a gyászt magamba roskadva, netán valamilyen szenvedélybetegség rabjává válva élem meg, vagy átrágva magam az érzelmeimen és problémáimon, egy embertársam segítségével szépen lassan elfogadom az elfogadhatatlant.

Ki tudja, lehet ő maga is volt hasonló helyzetben. Ráadásul író, hátha ismer pár könyvet, ami majd segít átvészelni ezt az időszakot. Talán mégis igaz az a mondás, hogy „Amikor egy ajtó bezárul, kinyílik egy másik.”

Gellért vett egy mély lélegzetet, kifújta a levegőt, és elhatározta, fel fogja keresni Nyitrait. Nem tudta, honnan ez a hirtelen jött szimpátia, de be kellett vallania magának, úgy érezte, most pont egy idegenre van szüksége, egy olyan emberre, aki nem tud róla semmit, és nem az alap-

ján fogja megítélni, mit tett le már az asztalra, vagy hogyan élte az eddigi életét.

Kilépett a helyiségből, magányérzetét pedig bent hagyta. Sejtette, a gyász folyamata hosszú lesz, de már azzal is tesz egy előrelépést, ha ma feltárja a fájdalmait valakinek, hiszen csak így érheti el, hogy ne legyen egyedül, nemcsak fizikai, de lelki értelemben sem.

Bernáth Csaba: Magányosan

Fogalmam nem volt, hogy egykor magányos éveket is meg kell majd élnem, éppen ötven után; azt hittem, lesz még sok-sok utolsó forró csók, ha nem egy, akkor megélem több asszony ajkán.

nem volt fogalmam, hogy mindez csak álom,
bár segítenek elérni az erős altatópirulák;
rolómat veri ádázabban az egyre dühödtebb szél,
s átvirrasztott éjjel utáni hajnal hoz megnyugvást.

Mikor a barka elhullajtja szőrös bolyhait,
és a fagy uralkodik rondán, gyümölcsösömben
immár a második éve hálnak hősi halált virágban
sok barack -, szilva -, cseresznye- és meggyfám.

Milyen gyümölcsöt fogok unokámnak adni,
tömvé vegyszerrel egyszerre érőt s romlót;
vagy örökre lemondunk mindarról, ami
minékünk még fiatalon szabadon megvolt.

Társaim is hullanak bőszen, sorstalanul,
hogy nem jó ez a világ már senkinek, nem tudom;
azt viszont igen, hogy addig próbáljuk egymás
kezét elérni, míg vér lüktet benne nyughatatlanul.

Kisznyér Ibolya: Fehér ibolya

Kék ibolyának nevezik, lilás árnyalatban,
néha fehér szirma villan, színe megérint,
az elvárástól eltérése, tudom, bátor tett.

Nem értett engem soha senki, én őket nem,
ki látta lelkemet, kihasznált, taposott rajtam,
a többi irigyelt, tartott, s tán félt is tőlem.

Bizalmam, mint finom, vékony üvegphár,
mit érinteni, érző ujjbeggyel, óvatosan lehet,
csengve-bongva eltörik enyhe szorításban.

Oly sok év remete-létben, magányosan,
küzdöttem sárkányommal vártornyomban,
tüskéimet növelte dárdákká érzékenységem.

Míg egy nap felébredtem, miért szenvedtem,
mondták erőm, adottságom, hogy tudok célért,
családért küzdeni, testbeszédem farkast kiáltott.

Ám én szelíd őznek, báránynak gondoltam
mindig magamat, szándékom, érzésem alapján,
értelmetlen áldozati álarcom haraggal tépkedem.

Kutasi Horváth Katalin: A választott

Bár a nevén szólította, nem is először, nem is egyszer, a legény mégis meglepődött, mikor a lány odatoppant hozzá, majd a legközvetlenebb és rendkívül barátságos, kíváncsiságot és kacérságot egyaránt sugárzó hangon szegezte neki a kérdést:

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

- Hát elkergetted azt a másikat, most meg engem akarnál helyette? Elismerem, jólesik vonzalmad. Bár nem értem. És... nem könnyű ezt mondanom, de azt hiszem, elhamarkodod! Egész biztos, hogy jól meggondoltad? Hisz úgy tűnik, egy életre szóló döntést hoztál.

- Nehéz kiismerni benneteket, nőket... azt hittem, megtetszettem neked, mikor néha messziről meg-megpillantottalak, s mikor észrevetted, a szemedben mintha valami szimpátia lobbant volna. Azt hittem, most is ezért álltál egyáltalán szóba velem, és örülni fogsz...

- Persze. De... túl fiatal vagy hozzám! Nehéz ilyet bevallani, de... ő sokkal jobban illene hozzád.

A férfiú nem kérdezte meg a leányt, kire gondol, és egyáltalán honnan van tudomása ama másikról, vagy hogy honnan veszi a bátorságot... inkább csak természetesnek vette mindezt. Mintha belőle lépett volna ki, az ő képzeletének szülöttje lett volna, s ismerte volna legtitkosabb gondolatait, érzéseit is. Így aztán a legnagyobb őszinteséggel bukott ki belőle:

- Végeztem vele. Téged kívánlak!

A leányzó kissé meglepte ez a szókimondó őszinteség, de nem mutatta, és szinte hetykén vágta oda:

- És mi van azzal a harmadikkal?

Még meghökkenni sem volt ideje a kérdésen, a szenvedély elragadta, s úgy vágott vissza kissé dacosan:

- Ó, de hisz épp miatta szakítottam ezzel a bizonyos másikkal!

- Á! És még mi vagyunk bonyolultak... Az amúgy miért nem volt jó?

- Hát éppenséggel jó lett volna, csak...

- Szóval mást választott helyetted!

- Ez így azért nem egészen pontos. Ki volt szolgálta atyja akaratának.

- Na tessék. Persze. Védj csak! Nevezd mindjárt áldottnak... Anélkül, hogy magam ellen beszélnék... Nem túl korai elkötelezni magad? Tán még 25 se vagy!

- Elegem van a kacérságból, a kecsgetető ajánlatokból, üres ígéretésekből!

- És mégis miből gondolod, hogy én nem vagyok, nem leszek csalfa?

LESELKEDŐ MAGÁNY 1.

- Megérzés. Nem áll érdekedben. Ne neheztelj érte, de kevesen vágnak rád. Pedig különleges, kívánatos, kifejezetten vonzó vagy. Legalább is a magamfajtnak. Ám a legtöbben csak legfeljebb futó kalandot látnak benned. A lényeg: ha egyszer valaki igazán megkíván téged, mérget vennék rá, hogy vele maradsz.

- Ezt a horoszkópomban olvastad? A viccet félretéve... Van valami igazságod.

- Na ne kérsd magad! Ha már meghallottad, hogy szólok, s nemcsak ide fordultál, de még szóba is álltál velem (az is lehet, hogy belém látsz...), maradj itt! Úgyis elragadlak álmomba újra és újra.

Mivel a lány látta, hogy szívből jön a kérés, gyengéd, elfogódott hangon felelt:

- Bárki elhagyhat téged, de jó a megérzésed. Én ígérem, nem foglak. Még ölembe is veszek, elringatlak, dédelgetlek, ha kell, babusgatlak. Vigasztallak. Mintha gyermekem lennél.

- Ó, ha tudnád, hányszor fűtött a vágy, hogy valakitől egyszer ezt halljam, s ha ez így lehetne... Egy ideje már csak a nap heve éget...

- Ne aggódj, ha hűsre vágysz, szívesen tartunk árnyékot neked, s ha kell, ernyőt nyitunk föled, ha enyhülést kívánsz. Tudom, hogy mire szomjazik a magadfajta férfi...

- Mi ez a hirtelen többszám?

- Azt hiszed, nem tudom, hogy osztoznom kell majd Camoenáddal?

Na most esett csak le igazán Mihályunk álla!

- Hát róla is tudsz? És mégis mellém szegődnél?

- De hisz ezt akartad, vagy nem? Ki érti a férfiakat!

- Ó, te aztán igazán megértesz! Tehát tudod, hogy nem tudok meglenni Camoenám nélkül...

- Persze, hogy tudom. Sőt érzem! Végtére is egyek vagyunk vele, mintha ikertestvérek volnánk. Szinte feltételezzük, kiegészítjük egymást.

- Igen, ez igaz lehet, hisz egyikőtök nélkül sem tudok megmaradni már. Nyugtalanság hajt, ha nem írhatom le gondolataimat, az íráshoz pedig szükségem van a múzsámra, de éppen ennyire a magányra, a csendre is. Az előbb megszakítottalak... Azt mondtad, tudod, mire szomjazom... Na mesélj, mire! Abba ne hagyj, mert már csak ha hallom, akkor is élvezem!

A Magány szelíden elmosolyodott, megsimította Mihály arcát, s folytatta:

- Légy nyugodt! Bármikor köréd varázsolom a csöndet. Ott leselkedem rád lelked minden zugában. Kellemes álommal borítalak. Fellebbentem előtted a szépet, hogy te is gyönyörködhess benne! Megteremttem a békéd, elrepítelek arra, hol a madár sem jár.

A legény pont azt hallotta, amit mindig is szeretett volna. Így aztán hangjában a legnagyobb lágysággal válaszolt:

- Ha velem maradsz, elkerüljük a nyüzsgést, a tömeget, a városokat, a békétlenséget. A semmiből teremtünk majd nagy dolgokat!

- Áll az alku, mindig melletted, de legalábbis a közeledben leszek. Ha hívsz, azonnal a karjaidban termek. Tudok én bölcsét faragni, poétát nevelgetni...

- De hisz még nem is mondtam, hogy...

- Amennyiben tényleg és véglegesen szakítottál a Reménnyel, mire való az a sok szó? Egy életre kibeszélgettük már magunkat... Próbálj Lilla emlékével is megbékélni! Gyere, kedvesem, mutatok egy eldugott, békés kis fészket, ahol aztán nyugodtan ellehetsz a gondolataiddal! - s megindult könnyű léptekkel a megilletődött, őt megidéző, életre keltő költő előtt, aki öntudatlan mámorban, mint akit megbabonáztak, követte a Magányt...

Petres Katalin: A magány arcai

Mint falat kenyér,
úgy kell néha a magány,
hogy mérlegre lépj.

Nyomasztó érzés
küzdeni igazságért,
értetlenek közt.

Fa kopár sziklán
harcol árván, egyedül.
Szenvedő magány.

Vázában virág
elhagyatottan hervad,
halálos magány.

Megszokás láncá
régóta lebilincsel:
az társas magány.

Ihletvillanás,
más dimenzióba visz,
alkotó magány.

Reményi Tamás: Leselkedő magány

Míg dobban a szív, édes-keserv az élet,
Míg fergeteg dúl, megremeg a lét,
Míg a Nap korongja fényesen beragyogja a Földet,
Míg érzések vannak: a lélek nem vét!

Egy kova szikrát vet, tőle forrong már a világ,
Egy szándék az alvilágból kibújt,
Egy elme árnyékba borul: burjánzó kopasz faág,
Egy sötét eszme embert reménytelenséggel sújt.

Már fekete szirmokat növeszt sok színes virág,
Már elfásult minden vágyakkal ölelt gondolat,
Már felemészti a testet a szeretethiány,
Már a Pokolból leselkedő magány élővilágot altat.

Az őszi és tél után jő a tavasz és nyári éltető áldás,
Így ismétli önmagát az élet:
Elmúlást követ a Feltámadás...
Majd a magányt távol tartja a szeretet.

*A Verslista honlapja:
<https://www.verslista.hu>*

*A Képzeld el... irodalmi folyóirat honlapja:
<http://www.kepzeldel.hu>*

*Az Irodalom Feketen-Fehéren c. folyóirat honlapja:
<http://poeta.hu/feketen-feheren>*

*A Poéta Irodalmi Portál honlapja:
<http://www.poeta.hu>*
